

Bruselj, 16. december 2019
(OR. en)

14975/19

AGRILEG 215
VETER 108

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Zadeva: Sklepi Sveta o dobrobiti živali – sestavni del trajnostne živinoreje
– *sklepi Sveta (16. december 2019)*

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o navedeni zadevi, ki jih je Svet sprejel na seji
16. decembra 2019.

SKLEPI SVETA O DOBROBITI ŽIVALI – SESTAVNI DEL TRAJNOSTNE ŽIVINOREJE

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

- (1) Dobrobit živali je tema, ki je zelo pomembna za evropske državljane in je bila kot taka priznana s pravom Unije, predvsem v členu 13 Pogodbe o delovanju Evropske unije.
- (2) Raziskave javnega mnenja kažejo na veliko zaskrbljenost glede dobrobiti živali:
 - a. Raziskava Eurobarometer je leta 2015 pokazala¹, da je večina vprašanih menila, da bi bilo treba izboljšati dobrobit rejnih živali (82 % anketirancev) in hišnih živali (74 % anketirancev). Poleg tega državljani menijo, da je treba pri proizvodih, uvoženih iz držav zunaj EU, spoštovati enake standarde glede dobrobiti živali, kot se uporabljajo v EU, in da bi morala EU storiti več za ozaveščanje o dobrobiti živali, tudi na mednarodni ravni.
 - b. Raziskava Eurobarometer je pokazala, da se je v letu 2018² poudarek tako javnega mnenja kot javne politike preusmeril na kakovost hrane, dobrobit živali in okoljske standarde.

¹<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Attitudes%20of%20Europeans%20towards%20Animal%20Welfare/surveyKy/2096>

²<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Europeans.%20Agriculture%20and%20the%20CAP/surveyKy/2161>

- (3) Dobrobit živali je povezana tudi s prehransko varnostjo, saj prispeva k odpornosti, učinkoviti rabi virov in socialni pravičnosti oziroma družbeni odgovornosti, kot je ugotovil Odbor za svetovno prehransko varnost³. Poleg tega večja dobrobit živali zagotavlja koristi proizvajalcu zaradi manjše smrtnosti in boljšega zdravja živali ter višje kakovosti, donosa in cene končnega proizvoda. Še posebej pomembna korist večje dobrobiti živali je, da so živali bolj odporne proti patogenom⁴. To zmanjšuje potrebo po zdravilih in zato prispeva k zmanjševanju protimikrobne odpornosti in prispeva k ukrepom biološke zaščite pri obvladovanju bolezni živali.
- (4) Obstoječa zakonodaja EU o dobrobiti živali se je skozi leta razvijala postopno, da bi olajšali zagotavljanje dobrobiti živali ter hkrati ohranili enake konkurenčne pogoje za kmete in gospodarske subjekte v EU. Vendar pa zakonodaja ni izčrpna, saj ne vključuje posebnih minimalnih standardov za zaščito številnih rejnih živali, kot so krave molznice, pašno govedo, ovce in koze, gojene ribe, gojeni kunci, jarkice, purani, gosi in race.
- (5) Komisija je leta 2012 objavila strategijo Evropske unije za zaščito in dobro počutje živali 2012–2015⁵ (v nadaljnjem besedilu: strategija 2012–2015), v kateri je opredelila seznam ukrepov za izboljšanje standardov dobrobiti živali ter podporo izvrševanju in skladnosti po vsej EU.
- (6) Evropska komisija je leta 2017 ustanovila platformo EU za dobrobit živali. Platforma je uspešna pri spodbujanju dialoga o vprašanih dobrobiti živali med pristojnimi organi, industrijo, civilno družbo in znanstveniki, kar olajšuje izmenjavo najboljših praks in drugih izkušenj. Prihodnost te platforme pa je treba še določiti.

³ Odbor za svetovno prehransko varnost (CFS), 2016. *Recommendations on Sustainable agricultural development for food security and nutrition: what roles for livestock?* (Priporočila o trajnostnem razvoju kmetijstva za prehransko varnost in prehrano: kakšne so vloge živine?) <http://www.fao.org/cfs/home/products/en/>

⁴ EFSA, 2017. *EMA and EFSA Joint Scientific Opinion on measures to reduce the need to use antimicrobial agents in animal husbandry in the European Union, and the resulting impacts on food safety* (RONAFA) (Skupno znanstveno mnenje Evropske agencije za zdravila in Evropske agencije za varnost hrane o ukrepih za zmanjšanje potrebe po uporabi antimikrobikov pri vzreji živali v Evropski uniji in posledičnem vplivu na varnost hrane). EFSA Journal 15 (1). <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.4666>

⁵ Strategija Evropske unije za zaščito in dobro počutje živali 2012–2015 https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_eu_strategy_19012012_en.pdf

- (7) Na podlagi členov 95 in 96 uredbe o uradnem nadzoru je Komisija imenovala dva referenčna centra za dobrobit živali. Prvi je bil ustanovljen marca 2018 in se ukvarja z dobrobitjo prašičev, drugi pa je bil vzpostavljen oktobra 2019 in je zadolžen za dobrobit perutnine in drugih malih rejnih živali. Zagotoviti je treba, da bosta referenčna centra lahko opravljala svoje naloge ter pristojnim organom in Komisiji zagotavljala zanesljive in posodobljene informacije o najnovejših ugotovitvah raziskav, novih tehnikah, kazalnikih dobrobiti živali in dobrih praksah, potrebnih za olajšanje pravilne uporabe zakonodaje in preverjanja skladnosti.
- (8) Nekatere države članice so pozvale k nadaljnjemu ukrepanju in poudarile, da je treba izboljšati pravno urejanje ter povečati dobrobit živali in ozaveščanje o standardih in znanju EU (npr. skupna izjava Danske, Nemčije in Nizozemske o dobrobiti živali z dne 14. decembra 2014⁶) in dokument o stališču Danske, Nemčije, Nizozemske in Švedske o reviziji Direktive Sveta 2008/120/ES⁷). Poleg tega je Evropski parlament pozval k pripravi celovitejše zakonodaje in boljšemu izvrševanju obstoječe zakonodaje^{8 in 9}. Komisija je leta 2016 v poročilu ugotovila¹⁰, da je pomanjkanje izvrševanja zakonodaje EU ena od glavnih težav, ki vpliva na vprašanje dobrobiti živali, in da je treba pravila bolje razumeti.
- (9) V času bolgarskega, avstrijskega in romunskega predsedstva so potekale poglobljene razprave o izzivih prevoza na dolge razdalje za dobrobit živali. Kljub napredku pri izvrševanju Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 o prevozu živali nekatere očitne pomanjkljivosti in nedoslednosti še vedno niso odpravljene. Pravila je treba bolje izvajati, tudi tista v zvezi s temperaturo in potovalnim časom. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti boljšo uporabo naknadnih pregledov in sistema TRACES ter dejavno sodelovanje med pristojnimi organi v državah članicah in tretjih državah.

⁶ Dok. 16923/1/14 REV 1.

⁷ Dok. 5708/16.

⁸ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2015 o novi strategiji za dobrobit živali za obdobje 2016–2020 http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0417_SL.html?redirect

⁹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. februarja 2019 o zaščiti živali med prevozom znotraj in zunaj EU http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_SL.html

¹⁰ Evropska komisija, 2016. Poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive Sveta 98/58/ES o zaščiti rejnih živali <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0558>

- (10) Z leti je bilo objavljenih več smernic, študij in poročil EU, ki obsegajo teme, povezane z dobrobitjo živali, kot so usmrnitev, reja, prevoz, izobraževanje, obveščanje potrošnikov in dobrobit psov in mačk, vključenih v poslovne prakse. Kljub znatnim prizadevanjem v številnih državah članicah pomanjkljivosti pri izvrševanju zakonodaje ni mogoče rešiti zgolj s smernicami ali informacijami, medtem ko je zakonodaja odprta za različne razlage.
- (11) Na voljo je več najnovejših znanstvenih mnenj Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) in drugih znanstvenih publikacij, ki se lahko uporabijo za pripravo in revizijo zakonodaje o dobrobiti živali.
- (12) Zakonodaja ni edini način, s katerim se lahko spodbuja dobrobit živali; na voljo je več prostovoljnih ukrepov, kot so standardi kakovosti in programi za dobrobit živali. Prostovoljni programi za dobrobit živali, povezani s posebnim označevanjem, so se v nekaterih državah članicah že začeli izvajati. Dobro so jih sprejeli potrošniki, ki se o nakupu lahko odločajo na podlagi pomislekov glede dobrobiti živali, medtem ko proizvajalci prejemajo premije za svoja prizadevanja. Vendar je treba zagotoviti preglednost in verodostojnost takih shem.
- (13) Svet je leta 2019 sprejel sklepe¹¹ na podlagi poročila Računskega sodišča¹², v katerem je ugotovljen znaten napredek na področjih, kot sta skupna hlevska reja svinj in prepoved neizpopolnjenih kletk za kokoši nesnice. V sklepih je navedeno, da še vedno obstajajo nekatere pomanjkljivosti v skladnosti z minimalnimi standardi in da bi finančna sredstva skupne kmetijske politike lahko bolje uporabili za spodbujanje višjih standardov za dobrobit živali.

¹¹ Sklepi Sveta (12. februar 2019) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11073-2019-INIT/sl/pdf>

¹² Evropsko računsko sodišče. Posebno poročilo št. 31/2018 o dobrobiti živali v EU <https://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=47557>.

- (14) Evropski parlament je leta 2019¹³ pozval Komisijo in države članice, naj, kadar je to mogoče, namesto prevoza živih živali spodbujajo prehod na prevoz mesa ali trupov. Navedel je tudi druga priporočila v zvezi z izvajanjem in izvrševanjem zakonodaje o prevozu in preganjanjem kršitev.
- (15) Koristno bi bilo obširneje razpravljati o vidikih trajnosti prevoza živih živali na dolge razdalje in vplivih različnih motivov, ki usmerjajo trgovino.
- (16) Komisija je v poročilu o konkurenčnosti evropskih živinorejcev (2018)¹⁴ ugotovila, da zahteve glede dobrobiti živali nimajo odločilnega vpliva na relativno stroškovno konkurenčnost. Poleg tega je ugotovila, da imajo precej večjo vlogo drugi dejavniki, kot so stroški krme in dela. Po drugi strani pa je poudarila, da ima EU velik vpliv pri ozaveščanju o standardih za dobrobit živali na svetovni ravni in da je treba ta prizadevanja nadaljevati.
- (17) Komisija je maja 2019 – kot je bilo priporočeno v poročilu ERS – začela vrednotenje strategije za obdobje 2012–2015. Z vrednotenjem naj bi ocenili, v kolikšni meri so bili s strategijo EU doseženi zastavljeni cilji in v kolikšni meri so zadevni cilji še vedno relevantni in usklajeni. Ocena naj bi bila sprejeta do konca leta 2020 –

SVET EVROPSKE UNIJE:

- (1) POU DARJA, da je dobrobit živali sestavni del trajnostne živinorejske proizvodnje;
- (2) POU DARJA, da dobrobit živali na splošno izboljšuje zdravje živali in zmanjšuje potrebo po uporabi antibiotikov, kar zmanjšuje protimikrobno odpornost. Vendar je treba v nekaterih primerih ukrepe za dobrobit živali prilagoditi razmeram v zvezi z boleznimi živali, da se zagotovi zadostna biološka zaščita;

¹³ Resolucija Evropskega parlamenta o zaščiti živali med prevozom znotraj in zunaj EU
http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_SL.html.

¹⁴ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o vplivu mednarodnih dejavnosti na področju dobrobiti živali na konkurenčnost evropskih živinorejcev v globaliziranem svetu
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0042>

- (3) PRIZNAVA, da zakonodaja EU o dobrobiti živali ter prostovoljne dejavnosti in naložbe kmetov in drugih gospodarskih subjektov prispevajo k izboljšanju dobrobiti živali;
- (4) POZDRAVLJA zunanjo oceno rezultatov strategije za obdobje 2012–2015 in POZIVA Komisijo, naj pripravi novo strategijo, ki bo upoštevala tudi to oceno;
- (5) PRIZNAVA, da sicer obstaja splošna zakonodaja, ki obravnava dobrobit vseh rejnih živali, in tudi bolj specifična zakonodaja, ki obravnava teleta, prašiče, brojlerje in kokoši nesnice, vendar bi bilo mogoče zakonodajo o dobrobiti živali izpopolniti ali posodobiti, da bi se upoštevale praktične težave v obstoječi zakonodaji, novejša znanstvena spoznanja in tehnični razvoj, s tem pa bi se izboljšali dobrobit živali in harmonizacija. Obstoječe zahteve, ki jih je treba izpopolniti, zadevajo predvsem prevoz živali, dobrobit prašičev, boleče postopke in kazalnike dobrobiti živali; POU DARJA, da je pogoje glede zakola živali mogoče izboljšati, zlasti s spodbujanjem znanstvenih raziskav v zvezi z omamljanjem in „enostavnim omamljanjem“ v smislu člena 4 Uredbe št. 1099/2009;
- (6) POZIVA Komisijo, naj oceni, ali so potrebni novi zakonodajni akti, ki bi zajemali vse živalske vrste, ki se vzrejajo v okviru gospodarske dejavnosti in za katere trenutno ni posebne zakonodaje o dobrobiti živali, predvsem govedo, staro najmanj šest mesecev, gojene kunce, jarkice, pse in mačke, pa tudi purane, brojlerje in kokoši nesnice, ovce, koze in gojene ribe; oceni naj tudi učinek take zakonodaje;
- (7) POU DARJA, da je treba izboljšati dobrobit živali med prevozom na dolge razdalje. SPODBUJA Komisijo in države članice, naj kot kratkoročni cilj poiščejo rešitve, ki bodo olajšale izvajanje obstoječe zakonodaje o prevozu, vključno z nadaljnjim razvojem načinov za izmenjavo informacij med organi držav članic, in POZIVA k obsežnejšim razpravam v okviru različnih forumov o trajnosti trgovine z živimi živalmi v primerjavi s trgovino z mesom. POZIVA Komisijo, naj pregleda in posodobi Uredbo (ES) št. 1/2005;
- (8) OPOZARJA, da bi morale vse spremembe obstoječe ali nove zakonodaje temeljiti na najnovejših znanstvenih raziskavah in izkušnjah držav članic, po potrebi pa naj se uvedejo nove znanstvene raziskave;

- (9) POUDARJA, da je za uskladitev izvrševanja obstoječe zakonodaje na ravni EU potrebno tudi znanstveno strokovno znanje in nadaljnje usklajevanje. Nacionalne kontaktne točke za prevoz živali bi morale podpirati prizadevanja za usklajeno izvrševanje, pri katerih naj se uporabijo informacije, ki jih zagotavljajo referenčni centri EU za dobrobit živali in platforma EU za dobrobit živali;
- (10) CENI dejavnosti platforme EU za dobrobit živali in PODPIRA njeno nadaljnje delovanje, saj je to dragocen forum za spodbujanje dialoga med ustreznimi deležniki; SPODBUJA Komisijo, naj oceni delo platforme in jo še naprej razvija, predvsem z večjim vključevanjem vseh držav članic vanjo;
- (11) SPODBUJA Komisijo, naj zagotovi zadostna sredstva za referenčne centre EU za dobrobit živali in objavi razpis za nove centre, ki bodo zadolženi, na primer, za prežvekovalce in kopitarje ter njihov prevoz in usmrtitve;
- (12) POZIVA Komisijo, naj oceni, ali je potreben regulativni okvir EU z merili za sisteme označevanja dobrobiti živali, in njegov učinek, pri tem pa upošteva nacionalne izkušnje;
- (13) SPODBUJA države članice, naj učinkovito in uspešno uporabijo finančna sredstva skupne kmetijske politike, da bi resnično izboljšale dobrobit živali;
- (14) PRIZNAVA, da je treba po vsem svetu spodbujati dobrobit živali, pa tudi pomen konkurence, s katero se soočajo kmetje EU v svetovni trgovini, zato POUDARJA, da je treba dobrobit živali v čim večji meri vključiti v sporazume o prosti trgovini, v teh sporazumih pa VIDI način za spodbujanje dobrobiti živali po vsem svetu;

- (15) odločno POZDRAVLJA dejavno sodelovanje Komisije in držav članic EU pri razvoju standardov, smernic in drugih dejavnosti Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE), vključno s platformo OIE za dobrobit živali v Evropi ter tesnim sodelovanjem, usposabljanjem in drugimi mednarodnimi dejavnostmi. SPODBUJA nadaljevanje tega dela s posebnim poudarkom na državah, v katere se izvažajo žive živali in iz katerih se živalski proizvodi uvažajo v EU. Poleg tega SE ZAVZEMA za spodbujanje uporabe standardov Zoosanitarnega kodeksa za kopenske živali OIE glede prevoza živali po kopnem in morju, zakola in proizvodnih sistemov rejnih živali;
- (16) SPODBUJA Komisijo in države članice, naj podpirajo nadaljnje obveščanje in izobraževanje javnosti, gospodarskih subjektov in trgovinskih partnerjev o pomembni vlogi dobrih standardov za dobrobit živali v podporo zdravju živali, varnosti hrane, prehranski varnosti in trajnostnemu agroživilskemu sektorju.
-